

Wondrous Wings - Insights from the Keruvim

Rabbi Shmuel Silber

1. שמות פרק כה פסוק כ

וְהָיוּ הַכְּרַבִּים פְּרָשֵׁי כְנָפִים לְמַעַלָּה סְכָכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל־הַכַּפֹּת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל־אָחִיו אֶל־הַכַּפֹּת יִהְיוּ פְנֵי הַכְּרַבִּים:

The cherubim shall have their wings spread upwards, shielding the ark cover with their wings, with their faces toward one another; [turned] toward the ark cover shall be the faces of the cherubim.

סיפר אחד מבני הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל שלאחר פטירת אביו הגדול החל נשאל 'שאלת רב' בכל ערב שבת – ששאלתו איזו אשה, יאמר לי הרב מתי הוא זמן הדלקת נרות שבת בשבוע זה, והנה בפעמים הראשונות ענה לה הן כהוגן, אך כאשר ראה שבכל ער"ש היא מתקשרת לשאול שוב ושוב שאלה זו, אמר לה באחת הפעמים בדרכי נועם, שבקל אפשר להשיג ולקנות 'לוח שנה', שם כתוב מדי שבוע בשבוע מתי צריך להדליק נרות, ויהי כשמוע האשה את דבריה התפלאה ואמרה בתמימות, שכבר שנים רבות שהיא מתקשרת לאביו הגר"מ פיינשטיין זצ"ל לברר אצלו זמן הדלקת נרות, ומעולם לא נתן לה עצה פשוטה זו... והרי ידוע היה הגר"מ כמי שאין הפנאי מנת חלקו, ולא עוד אלא שעול כבד היה רובץ על כתפיו להשיב שואליו בשאלות קשות שהגיעו לפתחו מכל העולם כולו, ואעפ"כ לא מנע את עצמו מלענות לאותה האשה בסבר פנים יפות מדי שבוע בשבוע בדבר שבנקל הייתה מגיעה לדעתו.

2. מסכת אבות פרק ה

ה עֲשֶׂרָה נְסִים נַעֲשׂוּ לְאֲבוֹתֵינוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ ... וְלֹא נִצְחָה הָרוּחַ אֶת עַמּוּד הָעֶשֶׂן ...

3. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף יז עמוד א

... אמר ליה רב לרבי חייא: נשים במאי זכיין? באקריוי בנייהו לבי כנישתא, ובאתנווי גברייהו בי רבנן, ונטרין לגברייהו עד דאתו מבי רבנן.

Rav said to Rabbi Chiyya: By what virtue do women merit to receive this reward? Rabbi Chiyya answered: They merit this reward for bringing their children to read the Torah in the synagogue, and for sending their husbands to study mishna in the study hall, and for waiting for their husbands until they return from the study hall.

4. רש"י מסכת ברכות דף יז עמוד א

לבי כנישתא – תינוקות של בית רבן היו רגילין להיות למדים לפני רבן בבית הכנסת. בי רבנן – בית המדרש, ששם שונים משנה וגמרא. ונטרין לגברייהו – ממתנות לבעליהן, ונותנות להם רשות ללכת וללמוד תורה בעיר אחרת.

5. יד מרדכי (להגה"צ ר' מרדכי רוטנברג זצ"ל – הי"ד)

... וכבר הקשו על זה דמאי שאלה היא זו במאי זכיין וכי אין להן מצות המחיות אותן והלא הן חייבות בכל מצות עשה שלא הזמן גרמא, ובכל מצות לא תעשה. וע"פ דרכנו יבואר היטב דהאי זכיין לאו לשון זכייה בשכר היא אלא לשון ניצוח ...

6. שמות פרק כז פסוקים כ-כא

כ וְאֵתָהּ תִצְוֶה | אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיהָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ כִּתִּית לְמָאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד: כֹּא בְּאֵהָל מוֹעֵד מְחוּץ לַפְּרֹכֶת אֲשֶׁר עַל־הָעֹדֶת יַעֲרֹף אֹתוֹ אֶהְרֹן וּבָנָיו מֵעַרְב עַד־בְּקֶרֶת לְפָנָי יִהְיֶה חֻקַּת עוֹלָם לְדוֹרָתָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

20: You shall command the B'nei Yisrael and have them bring you clear olive oil, [made from olives that were] crushed for lighting, to keep the lamp burning constantly. **21:** In the Tent of Meeting, outside the paroches, which is before the Testimony, Aharon and his sons shall arrange it [for the lamp to burn] from evening to morning before Ad-noy. This is an everlasting statute for their generations of the B'nei Yisrael.

7. אלשיך על שמות פרשת תצוה פרק כו פסוק כ

א. (כ) וזאת תהיה כוונת הכתובים. והוא כי הנה אין ספק כי אחרי ראות משה את כל מעשה המשכן כי נורא הוא לעשות לו מקדש לשכון יה אלהים בתוכנו, ויצוה את עמו יקחו לו תרומה, ואל בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב לעשות ארון מנורה ושולחן וכל כלי המשכן ואהלו ומכסהו, ואת אהרן ואת בניו לכהן לפניו יתברך, הלא יתחמץ לבבו לאמר מה זאת עשה אלהים לי כי אין לי חלק בדבר הגדול הזה, ומה גם כי הוא היה העתיד להיות כהן ואהרן לוי ונחלף הדבר בשליחות מצרים.

ב. ... ומה גם בטעם שעל מלת ואתה כמגביה קול ואומר ואתה משה אל תחוש כי חלקך גדול מכלם כי הלא שלמות כלם על ידך הוא, כי על ידי מה שאתה תצוה את בני ישראל בכל מצות וגם במה שויקחו אליך שמן כו' יזכו שעל ידי כן יועיל להעלות נר תמיד, כמו שיתבאר להאיר להם לעולם הבא, אך בלעדיך לא היו זוכים לכך. זהו על כללות ישראל. ומה שתקנא על אהרן ובניו שהם כהנים ולא אתה, גם שלמותם ממך הוא כי ואתה הקרב אליך את אהרן כו', ועל ידי הקרב אליך יזכו. וגם הבגדים אין בהם כח לקדשם לכהן אם לא על ידך, כי ואתה תדבר אל כל חכמי לב ועשו כו' לקדשו, על ידי מה שיהיה על ידך. זהו דרך כלל:

Rabbi Moses (Maharam) Alshech was born in Turkey in 1507, and died sometime after 1593. Alshech came from a family of Spanish origin. He emigrated to Israel and settled in Safed, where he became a dayyan in the rabbinical court headed by Rabbi Joseph Caro.